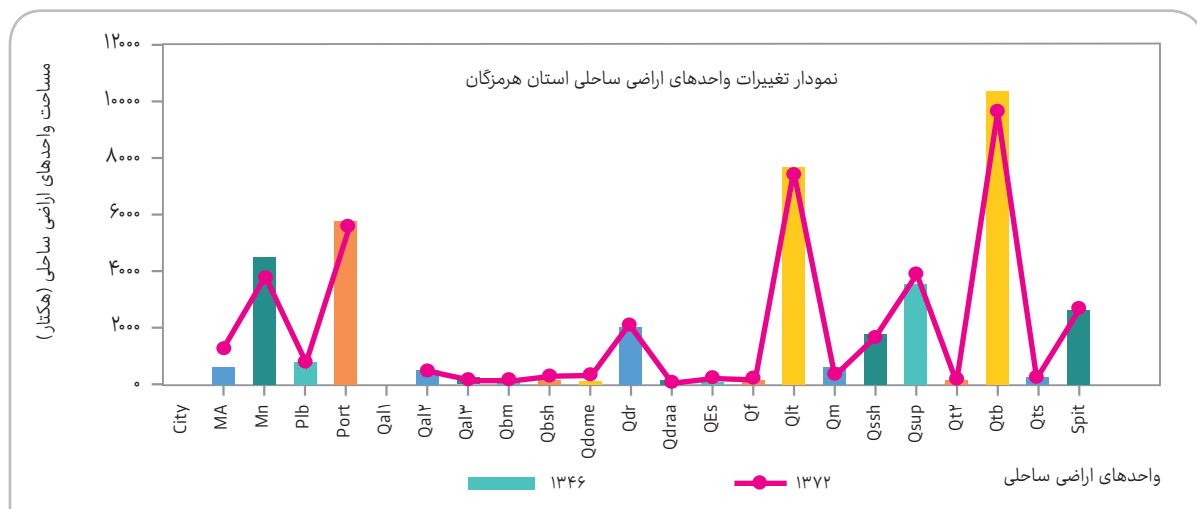

اطلس نقشه‌های موضوعی ساحلی کشور

پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری کشور، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان^۲

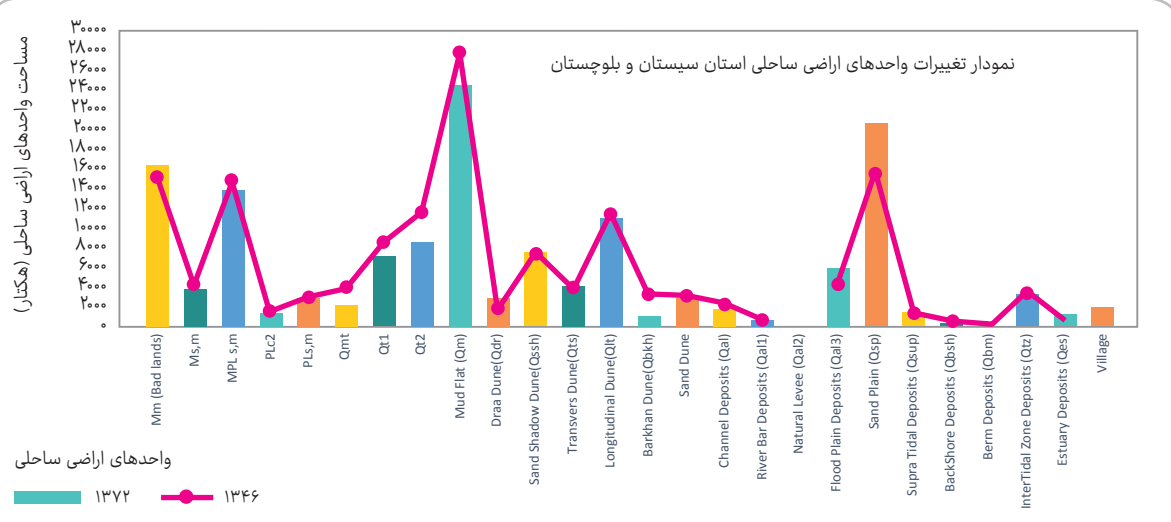
بیان مسئله

اراضی ساحلی از پرارزش‌ترین اراضی در مناطق شمال و جنوب کشور به‌شمار می‌روند. این اراضی جایگاه استقرار بیش از ۱۱ میلیون نفر از جمعیت کشور بوده و قطب فعالیت‌های کشاورزی و شیلاتی می‌باشند. کمبود اطلاعات پایه از فضای کالبدی از مهمترین مسائل اصلی برای بهره‌برداران و تصمیم‌سازان می‌باشد. از طرفی مقیاس نقشه‌های موجود پاسخگوی نیازهای کاربری اراضی نمی‌باشند. اطلس نقشه‌های موضوعی ساحلی کشور در پاسخ به این مسئله و حل مسائل و مشکلات ناشی از عدم وجود اطلاعات پایه، تهیه و توسعه داده شده است.

شکل ۱- نمودار نمونه تبیین وضعیت گسترش واحدهای اراضی ساحلی در دو دوره سال‌های ۱۳۴۶ و ۱۳۷۲ استان هرمزگان

۱. محمدرضا غریب‌رضا، سید محمود طباطبایی و مهدی رحمانی جویانی^۲. احمد مختاری

شکل ۲- نمودار نمونه تبیین وضعیت گسترش واحدهای اراضی ساحلی در دو دوره سال های ۱۳۷۲ استان سیستان و بلوچستان

● معرفی دستاورد

اطلس نقشه‌های موضوعی ساحلی کشور با ساختاری نو متشکل از ۵۳۲ شیت نقشه و در برش ۱:۲۵۰۰۰ مطابق چارچوب سازمان نقشه برداری کشور است. این اطلس ارائه کننده آلبوم نقشه‌های موضوعی واحدهای رسوبی اراضی ساحلی استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خوزستان، گیلان و گلستان و آلبوم نقشه‌های موضوعی طبقه بندی نوار ساحلی بر اساس مواد متشکله استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، گیلان، مازندران و گلستان می‌باشد. با استفاده از نقشه‌های موضوعی فوق، بهره‌برداران اعم از دستگاه‌های دولتی و بخش خصوصی قادر خواهند بود، به منظور تعیین کاربری مطلوب اراضی، خواستگاه استقرار کاربری‌های حوزه کشاورزی و شیلاتی و سازه‌های ساحلی را از منظر مواد متشکله و ژئوتکنیکی شناسایی نمایند. از طرفی، این نقشه‌ها می‌توانند به منظور کاهش هزینه‌ها و اجرایی نمودن عملیات تثبیت کانون‌های گرد و غبار و فرسایش رودخانه‌ای و بادی، مورد استفاده نهادهای ذریع و بهره‌برداران قرار گیرد.

● فرایند تجاری سازی

در حال حاضر فرایند تجاری سازی این دستاورد انجام شده است و مجموعه نقشه‌ها و فتوموزاییک‌ها در فرمت‌های مختلف به طور گسترده توسط بهره‌برداران نهایی از جمله سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور و سازمان بنادر و دریانوردی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرند. همچنین، نمونه لینک این نقشه‌ها در سایت پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری کشور برای مشاهده و سفارش بهره‌برداران قرار داده شده است.

● پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

- ۱ جلوگیری از فرسایش اراضی ساحلی و کاهش سرزمین
- ۲ هدفمند شدن بودجه طرح‌های کاربری مطلوب اراضی ساحلی
- ۳ کاهش هزینه‌های مطالعه و پهنه‌بندی اراضی ساحلی کشور
- ۴ اثربخشی در آرایش مکانی بهینه فعالیت‌های کشاورزی زراعت، باغبانی و شورورزی
- ۵ اثربخشی در مکان‌یابی احداث سازه‌ها و بنادر شیلاتی و مناطق مستعد صید سنتی
- ۶ اثربخشی در ارتقاء گستره تصمیم‌سازی برای مدیران